

בס"ד יג' מנחם-אב ה'תשע"ד
 הדלקת נרות - 19:13
 צאת השבת - 20:03
 רבנו תם - 20:54
 שעון קיץ לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה ארבע עשרה - עלון מס' 731
 @ ביום שני ט"ו באב, לא אומרים "תחנון".
 @ שבע השבתות הבאות, "שבעה דנחמתא".
 @ ביום שישי התרת נדרים ראשונה, 40 יום קודם ראש השנה.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

מפטידון: "נחמו נחמו" (ישעיה מ')

פרשת ואתחנן

ש"ב בדת

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מלטייני הפרשה:

- ← בקשתו של משה להיכנס לארץ ותשובתו השלילית של הקדוש ברוך הוא.
- ← אזהרה על שמירת מצוות התורה.
- ← שלוש ערי המקלט בעבר הירדן.
- ← פרשה ראשונה של קריאת שמע.

📖 "ואתחנן אלהי בעת ההיא לאמר" (גי כ"ב)
ואתחנן - בגימטריא: שירה=515. דהיינו לומר בתפילה, אבל כל הכוונה צריכה להיות אל ה'. בעת ההיא לאמר - ר"ת: **הלב**, שצריכה התפילה להיות מכל הלב. (פניני דניאל)

📖 "כבד את אביך ואת אימך..."
כבד בגימטריא 26 = שם ה'. חז"ל אומרים אם אב או אם אומרים לו שיעשה עבירה אסור לשמוע להם, זהו שמרמז הפסוק, **כבד את ה'**, מא' עד ת' צריך לשמוע לה' ואח"כ לאביו ולאמו.

📖 "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"
חז"ל אומרים, שבקריאת שמע יש רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח איברים וכל תיבה נותנת חיות לאבר אחד, אבל צריך לצרף גם את המלה **אמת** כדי שיהיו רמ"ח תיבות, וזה מרומז בפסוק - **ואתם אותיות אמת**, - "**הדבקים בה' אלוהיכם**" אם מצרפים את המלה אמת לה' אלוהיכם אז חיים כולכם היום, **זה נותן חיות לכל האברים**.

📖 "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"
שמע ר"ת: **עול מלכות שמים**, עוד ר"ת: **שאו מרום עיניכם**. עוד ר"ת: **שחרית מנחה ערבית**. עוד ר"ת: **שש עירי מקלט**. שקריאת שמע הוא עיר מקלט מהיצר הרע.

📖 "והיו הדבקים האלה על לבבך"
 שואלים למה לא כתוב **בתוך לבבך**? ומתרצים, שלא כל פעם יש לאדם התעוררות שיכנס התורה והמוסר **בתוך** הלב, אלא, מקודם צריך תמיד לשמוע מה-שיותר תורה ומוסר אפילו שהם **על** הלב, ובעת רצון כשיפתח הלב **יכנסו לתוך הלב**.

📖 "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כלכם היום"
 הקשר בין שני חלקי הפסוק יובן על פי מה שאמרו חז"ל, שכל האומות הם תחת שרים. כאשר יפול השר של האומה, תיפול האומה. לא כן עם ישראל **הם תחת ממשלתו של הקב"ה ולא תחת ממשלת שר**. על כן אין להם עוד לפחד, כי הקב"ה חי וקיים לעד. ובכן, אתם הדבקים בו יתברך, גם אתם חיים כולכם. (תולדות אברהם)
 📖 "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" (וי טו)
 הרגיל לבדוק המזוזה כל שנה ולקובעה כראוי, זוכה לבנים זכרים כשרים והגונים ויארזיך ימים. (עדן מקדם)

📖 סגולות לט"ו באב - לזיווגים
 במסכת תענית (דף כ"ו): אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בבגדי לבן שאולין (שכולן שואלות זו מזו אפילו עשירות כדי שלא לבייש את מי שאין לה) ויוצאות במחולות בכרמים.
 ט"ו באב הוא בדיוק 40 יום לפני בריאת העולם, ואתם הרווקים יכולים ביום הזה לבקש מה' חכרות זיווג. "יריבונן של עולם, כשם ש- 40 יום לפני יצירת הוולד יוצאת בת קול ומכריזה 'בת פלוני לפלוני', כך תכריזו על הזיווג שלי היום, 40 יום לפני בריאת העולם".
 📖 **התפילי עביר חבר או חברה או אחות**: זה מה שהיו בנות ישראל עושות - מלבישות את חברותיהן בבגדים לבנים מהארון הפרטי שלהן. הלבניו חברה בתפילה לבנה שלך, תפילה סולחת (לבן הוא צבע המחילה), תפילה אוהבת, תפילה מפרגנת. "ה', איך אוכל לשמוח כשחברי/חברתי נשאר/ת בבדידות/ת? תגאל גם אות/ה היום".
 📖 **התחילו למהול**: תפסיקו לשנוא את אחותכם, את גיסתכם, את דודתכם, את השדך/כנית. עד שאתם לא מוחקים את הכעסים, הטינות והתנגויות, הנס לא יקרה.
 📖 **ערכו סעודה**: סעודה של שמחה, עם חברים טובים או עם משפחה. אתם מברכים ברכות הנהנין בכוונה ומודים לקב"ה על כל הטוב שיש לכם.
 📖 **עשיית מעשה חסד יוצא דופן**: זה דבר שהופך גזירה על פניה. דווקא רווקים שנכשלו כמה פעמים בהקמת בית ציזיכם הרבה יותר כוחות, הרבה יותר נחוצות וכוח של חסד. תנו צדקה, תשמחו מישהו שלא שימחתם זמן רב.

פינת הניבים והפתגמים
מהאכל יצא מאכל, ומעז יצא מתוק =
תוצאה חיובית לדבר שלילי.
דוגמה: בעת שהיתו בפלא למד העברן לקרוא ולקטוב, מעז יצא מתוק.
מקור: ניאמר להם: מהאכל יצא מאכל, ומעז יצא מתוק, ולא יכלו להגיד החידה שלשת ימים [שופטים יד, יד]. באשר יבד שמשון עם הוריו לתמנע לפגש את הוריו דלילה, הגיעו עד הכרמים מחוץ לעיר. כאן חכה שמשון, והוריו הלכו העירה. בהתהלכו בין הכרמים, ארי צעיר הגיע אליו בשאגה, רוח ה' צלחה על שמשון, והארי נקרע בקלות בגדיו של הגבור. במשחה שנערך לקבוד החתונה חד שמשון את החידה, כמנהג הסדמונים, שפתרונה הוא - **מן האכלו, מן הטורף יצא מאכל, ומן החזק והנורא יצא דבש**. (ניבונון)

העלון טעון גניזה במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

הסיו ממשול מדרך עמי!
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

"הפטרות שבעה דנחמתא"

שבע השבתות הקרובות ידועות בתור שבתות "שבע דנחמתא" שבע שבתות אלו הפטרותיהם הם ניוחמים. רבי דוד אבודרהם מגלה לנו רמז נפלא:

ההפטרה הראשונה היא הפטרת "נחמו נחמו עמי" שבה כביכול אומר הקב"ה לנביאים לנחם את עם-ישראל.

ההפטרה השנייה היא "ותאמר ציון עזבני ה'" שכביכול ציון חושבת שה' עזב אותה כי הוא לא בא לנחם אותה בעצמו.

ההפטרה השלישית היא "ענייה סערה לא נוחמה" שבה הנביאים אומרים כביכול לה' שציון לא נוחמה.

ההפטרה הרביעית היא "אנכי אנכי הוא מנחמכם" שבה כביכול אומר ה' לנביאים שהוא ינחם את ציון בעצמו.

שלושת ההפטרות האחרונות הם ניוחמים של הקב"ה לציון ועם ישראל.

כותב רבי יוסף ישר ב"שרשרת הדמעות": לאחר שעברנו את ימי "בין המצרים", שהם כאמור, ימי יגון, צער ואבל על חורבן בית מקדשנו, נכנסים אנו לימים של "נחמה".

הבכיה והדמעה הן ביטוי לכאב. הבכיה היא ביטוי לסערת רגשות פנימיים, הזורמים בתוך נבכי הנפש, שנוצרים מתוך כאב שהולך ומתעצם, עד שהוא פורץ החוצה בזרם של דמעות צורבות ולוהטות.

"בניך כשתילי זתים" - חינוך

לחנך לענווה ולא לגאווה

א. גאוותן הוא אדם שאוהב את עצמו.
 ב. גאוותן הוא אדם שאוהב לקבל ולא ממש אוהב לתת.
 כמו כן, כשאדם מחצין את היתרונות שיש לו ומתגאה ומשתבח בהם, לתחושה הזאת קוראים "שחצנות", ובלשון עממית - הוא "שוויצר". ביהדות, גאווה נחשבת לרגש שלילי, לכן כל בר דעת נלחם בגאווה כל הזמן, רק כדי לא להפוך להיות אגואיסט, דחוי ושנוא בעיני הבריות. חשוב לדעת שלכל מטבע יש שני צדדים: כשאדם מנוטרל מכל אלמנט של גאווה, קשה מאוד לפגוע בו. כשאדם הוא בעל גאווה גדול, קשה מאוד ולא נעים לחיות בחברתו. כשרצונו הפרטי של האדם גואה מבחינה גשמית (עודף רצונות) - זו גאוה שלילית. כשהרצון הרוחני של האדם גואה - זו תאוה חיובית. יש גאווה מכוערת שמרחיקה את האדם ורואה בו אגואיסט. יש גאווה חיובית, בחינת: "וגבה לבו בדרכי ה'", "הי מלך גאות לבש".

לסיכום: עלינו לחנך את ילדינו לגאווה חיובית בדרכי ה'. וילד גאוותן הוא פגיע, וכל זמן שלא סופק רצונו הוא כועס על הכעס והגאווה יסודן מאותו השורש. חשוב שיהא עניו ונחמך על הבריות וראוי שיעניק וייתן ולא יהיה גאוותן.

כל הישועות והברכות לידידנו

אלי וילכיה מוסאי הי"ו על חסיוע לזיכוי הרבים. לרפואת והצלחת כל ילדיהם ומשפחתם. שיזכו בפרנסה טובה, אושר ושלווה. יתגשמו כל משאלות ליבם לטובה וירוו נחת ושלווה מכל יוצאי חלציהם. לרפואת שרה בת שרור מנב"ת ולרפואת אסתר בת נרגיס מנב"ת

מרכה והצלחה

לאברהם ושלומיית טוטיאן על כל חסיוע והעזרה לזיכוי הרבים. שיתברכו בבריאות ופרנסה טובה בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות הם ובני ביתם לאורך ימים ושנים, הצלחה בלימודים לכל ילדיהם וזיווג הגון.

ברכה והצלחה

לאסתר וכלי דוידי הי"ו על כל חסיוע לזיכוי הרבים זכות השיעור והתהילים תגן בעדם שיזכו בפרנסה טובה, רפואה שלימה, אושר ושלווה. יתגשמו כל משאלות ליבם לטובה וירוו נחת ושלווה מכל יוצאי חלציהם.

כל הישועות והברכות

לעמרם וריטה מלכה הי"ו שתדמו לסעודה הרביעית בלויין זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו משאלותם לטובה. ויזכו לשנים רבות ונעימות. לרפואת לירן בן ריטה הי"ו ולהבדיל לעיני אוון אהרון ז"ל בן ריטה

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון "אברהם יגל" משדר בלויין בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" בשעה 21:30 השיעור יוקרן על מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

צוות העלון מודה לכל המסייעים

והתורמים לעלון "אברהם יגל" ולכל המתקשרים למערכת מעירים ומאירים את עיננו. חידושים, הערות והארות וסיפורים מרגשים מהחיים, ניתן למסור למערכת בטל' 08-9437333, 054-7743834

ברכה והצלחה

לדוד ורחל-לאה שרגא הי"ו שיברוכו מפי עליון ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות שיאיר הקב"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה. אושר ושלווה. יתגשמו כל משאלות ליבם לטובה וירוו נחת ושלווה מכל יוצאי חלציהם.

לע"י הצנוע והענו **ציון מוסאי** ז"ל בן שבתאי ורחל שיחיו נפטר יג' מנחם-אב תשל"ו **ביום שבת פקידת שנתו.**

לע"י הצנוע והענו **כנחם כהן שירזי** ז"ל בן עזרא ומנדני ז"ל נפטר יד' מנחם-אב תשס"ג

רפואה שלימה **למישה גמזו** בן שרה הי"ו הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמי"ח אבריו וש"ס"ה גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות וטובות עם רעייתו זליכה מנב"ת וירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם.

ברכה והצלחה **למורן דוידי בת גילה** כלי"ט דוידי בת גילה שתזכה לזיווג הגון משורש נשמתן הטהורה. רפואה שלימה ופרנסה טובה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות וברכה ליעקב וגילה דוידי שירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם.

רפואה שלימה **לרם שלמה-רפאל** כהן-זדה בן זליכה הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמי"ח אבריו וש"ס"ה גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות טובות ונעימות. עם רעייתו רבקה. נא להתפלל לרפואתו

שבת שלום ומבורך

בריאות והחלמה איתנה:

רבו עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל יהודה קפשיאן בן מרים ז"ל חיים ג'רפי בן אברהם ז"ל ציון נאמן בן מרים ז"ל שמואל משה בן דוד ומרים ז"ל חיים בן-עזרא בן ויקטוריה ז"ל שלמה קורלי בן דניאל ז"ל

רם-שלמה-רפאל כהן-זדה בן זליכה ישראל פרגי רפאל בן מרים הי"ו גולשן באבאי בת מרים מנב"ת רחל מוסאי בת ג'הרן מנב"ת שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת רחל עמרני בת זליכה מנב"ת נהיית מוסאי בת פרי מנב"ת

שבתאי מוסאי בן זליכה ואברהם הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו מרדכי יעקובי בן ציפורה הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו בנהור (בני) חי בן אירן הי"ו יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו

בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

הלכות סעודה רביעית

שאלה: האם חובה לאכול במוצאי שבת פת (לחם) לשם סעודה רביעית שנקראת גם כן מלוה מלכה? (סעודת דוד המלך).

תשובה: בגמרא במסכת שבת (דף קי”ט) אמרו, לעולם יסדר אדם שולחנו בערב שבת אף על פי שאינו צריך אלא לכזית, ולעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת, אף על פי שאינו צריך אלא לכזית. (יסדר את שולחנו, כלומר, לפרוש מפה על שולחנו דרך כבוד וכיוצא בזה) ומשמע לכאורה שסעודה רביעית על הפת (כלומר עם נטילת ידים וברכת המוציא ואכילת פת וברכת המזון) חובה, כמו הסעודה הראשונה של שבת, שהרי שתייהן הוזכרו באותה לשון בגמרא. וכן כתב הגר”א מוילנא, שמסמיכות מאמרים אלו משמע שסעודה רביעית צריכה להיות עם פת דוקא. וכן פסק הרמב”ם, וכן פסק מרן השלחן ערוך (סי’ ש). ומרן החיד”א בספרו מחזיק ברכה הוסיף שיש להזהר מאד בסעודה רביעית, ובעת שאוכל יכוין ”ללוות את השבת” ולהשאיר ברכה לסעודות החול. וזאת על פי מה שאמרו במסכת פסחים (קג.) שהדבר דומה למלך שמלויים אותו בצאתו כשם שמלויים אותו בכניסתו. ובספר תוספת מעשה רב (סימן לט) הובא מעשה בגודל החיוב לאכול סעודה רביעית בכלל, שפעם אחת חלה רבינו הגר”א מוילנא במוצאי שבת, והיה מקיא ולא היה יכול לאכול סעודה רביעית, ואחר שישן ונרגע, ציזה את בני ביתו שיראו אם לא עלה עמוד השחר עדיין, יפררו לו כזית פת ויאכילוהו בכף כדי לקיים מצות סעודה רביעית. (וכן היה מנהג מרן הרב עובדיה יוסף זצ”ל, להקפיד על אכילת סעודה רביעית). ורבינו יוסף חיים מבבל הוסיף שמעלת סעודה רביעית גדולה שמצלת מחיבוט הקבר.

אמנם מרן הרב זצ”ל העיר, שלדעת הגאונים אף שודאי חובה לאכול סעודה רביעית, מכל מקום אין חיוב לאכלה עם פת. וכן מוכח מדברי עוד כמה מרבותינו הראשונים, שאין חיוב לאכול סעודה רביעית עם פת, אלא יכול להסתפק באכילת פת הבאה בכסנין, כגון עוגה (בשיעור כזית, עשרים ושבעה גרס) או אף בפירות. אולם מצוה להשתדל לאכול פת ממש בסעודה רביעית, ואם אי אפשר לו מחמת שובעו, יוכל לסמוך על שיטת הגאונים ולהסתפק באכילת עוגה. ואם אינו יכול לסעוד אף עם עוגה, יאכל לכל הפחות פירות. (וכעין זה מורים דברי מרן החיד”א ז”ל).

דין הנשים בסעודת מלוה מלכה.

לפיכך כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ”ל שגם הנשים תשתדלנה לקיים מצות סעודה רביעית. והוסיף שמובא בשם הרב הקדוש רבי אלימלך מליזינסק, שסגולה לנשים שתלדנה בקלות, שתאכלנה איזה דבר לשם מצות סעודה רביעית, ותאמרנה בפיהן ”לשם מצות סעודת מלוה מלכה” ועל ידי זה תלדנה בנקל ובהרווחה בעזרת ה’ יתברך. ושמענו כמה מקרים שנראה שהועילה סגולה זו.

לסיכום: כל הרוצה לזכות בברכה, יאכל סעודה רביעית בבית כנסת ”אוהל מועד” ויִצְפֶּה בשיעורו של הראשון לציון הרה”ג יצחק יוסף שליט”א על גבי מסך ענק, יחד עם עשרות מתושבי יבנה והסביבה (כ”י) ויהנה גם משיעור מרתק ונפלא וגם מסעודה רביעית כשרה למהדרין, עשירה כיד המלך. (מקום מיוחד לנשים) על זה נאמר: ”טוב מראה עיניים ממשמע אוזניים”.

”מכל מלמד” השכלתי...”

כח הדיבור - פרשת ואתחנן

בפרשת ואתחנן מדבר משה רבינו ע”ה על עצמו ומוכיח את העם בשפה יפה ובעדינות ועובר לחוקים ומשפטים. ידוע שאחרי הוכחה שומעים, עושים ומפנימים ומיד החל לומר לעם ישראל את החוקים והמשפטים.

”ועתה ישראל שמע” מזהירם על לשון הרע שהוא כנגד שלושת העבירות הקשות וגם **שלושה נענשים בעבור לשון הרע.**

”עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה צפונה ותימנה ומזרחה”, ומשיך ”לא תוסיפו על הדבר” הפטש, אומר רש”י לא להוסיף בפרשיות. במקום רבע לשים חמש וכיוצא ב. ”על הדבר אשר” ידוע שמותר לדבר לשון הרע, רק כאשר זה מכלי ראשון. באה התורה ומזהירה לא תוסיפו על הדבר... כגון מתוך נקמה או רצון להכפיש את האחר. ומצד שני ”לא תגרעו”, יש פעמים שמותר לומר לשון הרע ואפילו מצוה בא הלאו לא תגרעו. מה שצריך לומר תאמר. ”וחכמתם ובינתכם לעיני העמים... ואמרו רק עם חכם ובנון הגוי הגדול הזה” **מחכמתכם=מכח התורה** כולם מבינים.

”רק השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך” רומזת לנו התורה שאם ראינו דבר מה על משה- שזה יישאר בליבנו שלא נכשל בלשון הרע כמו שאומרת הגמרא אם ראית תלמיד חכם עובר עבירה היום אל תהרהר אחריו בלילה.

”ופן תשא עיניך... והשתחוית להם ועבדתם” מזהירה התורה על עבודה זרה מכור הברזל, **מכור=כומר.** ”ועשיתם לכם פסל תמונת כל” רמוז כאן גם **”כח הדיבור”**, **פסל=לא פוגע סתם, מל=לא מדבר סתם.**

”ונשב בגיא מול בית פעור” רמוז לקיים את הפסוק לשבור ולנתוך את מצבותם. **מול=לום, פעור=פורע** כנגד העבודה זרה ולא נקשה **עורף=פעור.** (עבדכם הנאמן א.ש.)

רפואה אלטרנטיבית

להתמודד עם לחץ ופחד דרך האוכל לפי המומחים, ההתמודדות עם סטרס מרוקנת לנו את מאגרי הוויטמינים והמינרלים שאכלנו בקצב הרבה יותר מהיר מהרגיל, לכן חשוב במיוחד לשמור על תזונה עשירה:

קוואקר: פחמימות מורכבות, כמו שיש בקוואקר גורמת למוח להפיק סרוטונין, כימיקל שמקנה לנו הרגשה טובה ומסייע להתגבר על נזקי הסטרס.

דגנים מלאים: מעלים את רמת הסרוטונין המרגיע. מאחר שעיקול דגנים מלאים ושאר הפחמימות המורכבות הוא איטי, רמת הסרוטונין הגבוהה נשארת בגוף לאורך זמן.

אבוקדו: עשיר בגלוטטין, חומר שמסייע לחסום ספיגת שמנים שגורמים לחמצון במעיים. האבוקדו גם מכיל את נוגדי החימצון לוטאין, בטא-קררוטן, ויותר חומצת פולית מפירות (האבוקדו הוא בעצם פרי ולא ירק).

" ואבותינו סיפרו לנו "

שריקות התפעלות במחלקת העסקים

מנהל בית היתומים "שירת הילד" בירושלים הרב ראובן מורגנסקי היה מוטרד עד למעלה מראשו. הוא הביט שוב ושוב במסמכים שלפניו. התמונה הפיננסית של המוסד שלו היתה קשה ובית היתומים שלו, ניצב לפני נעילת שערים ופיזור ילדי החמד עם על המשתמע מכך.

40 שנים פעל בית היתומים שנוסד ע"י ר' חיימקה מורגנסקי זצ"ל אביו של ר' ראובן, שהיה אחד מעמודי התווך של ירושלים, מנוע של חסד ונתינה. ר' חיימקה ליקט את היתומים הללו מתוך בתים שבורים ורצוצים, פה האם נפטרה בלידתה, שם האב נרצח בידי פורעים ערביים. הוא לא רק נתן להם בית, פינה חמה ופת חמה, הוא העניק להם אהבה וחמימות. את הגישה הזו לאהוב יהודים, ובעיקר יתומים הוא הנחיל גם לבנו הבכור ראובן, ולבתו שרה, שברבות הימים הפכה לעובדת סוציאלית במוסד.

ר' ראובן מורגנסקי הביט שוב במסמכי הבנק וחרדה גדולה פיעמה בלבו, "רבונו של עולם, יש כאן 180 ילדים אומללים, חלקם ממשפחות הרוסות, וכל זה ייסגר... כמה צער ייגרם, כמה דמעות יזלגו, לאבא שלי המייסד, כמה אכזבה תהיה לו, שאת המפעל המופלא שלו, שפתח במסירות נפש, אני נאלץ לסגור. אוי, מה נורא".

אין כסף!!! הבנק לא נותן יותר אשראי, התרומות ירדו פלאים, הילדים רעבים, אין כסף למשכורות ומה יהיה מחר. החובות האישיים שלו מהלוואות עלו מעל הראש, ומאיימות להטביע את בטחונו העצמי של הרב מורגנסקי, ביתו אף הוא משועבד לבנק. מזה 20 שנה שהוא מחזיק את המוסד ממש בשיניים, מבלי לנסוע לחו"ל ולחפש תורמים, אין לו גם קשרים עם גבירי ארה"ב או אירופה... והנה בדלת מתדפק עוד עובד סוציאלי ומבקש להכניס עוד ילדים עזובים לפנימייה.

ר' ראובן בכה חרישית, כמו שרק - גיבורי כח בני בניו של אברהם אבינו - יודעים לבכות על כלל ישראל. אחרי חמש דקות של בכי, הוא נעמד על רגליו והחליט: "השבוע אני טס לארה"ב, והי יעזור, הי תמיד עוזר".

בערב הוא לווה עוד כסף ורכש מזון ליתומיו. למחרת הוא כבר היה חמוש במזוודה בנמל התעופה, פניו לארה"ב. לתיקו האישי הוא הכניס שני אלבומי תמונות על פעילות הילדים במוסד, שיהיה, אם לא יועיל, בטח לא יזיק.

ר' ראובן התיישב על ספסל בשדה התעופה, ולפתע חש מחנק ורעידות בגופו, הוא הניח את כף ידו הימנית על מצחו, וחש שחוס גופו עלה פלאים. החולשה שתקפה אותו, כמעט מנעה ממנו להזדקף. ברמקול מודיעים שעוד רבע שעה הטיסה יוצאת, בשארית כוחותיו הוא התרומם ושירץ רגליו, מיד כשנכנס למטוס עצם עיניים ונרדם. הוא התעורר עקב התקפת שיעול כבדה, הדייל הראשי הבחין בחיזורו, וביקש ממנו לסור למחלקת עסקים "כבוד הרב, אתה חיוור, ונראה לא טוב, עדיף שתנוח במחלקת עסקים, קח אקמול, ואולי סירוף נגד שיעול".

ר' ראובן סירב הוא שילם עבור מחלקה רגילה. הדייל האדיב התעקש "הבריאות שלך חשובה לנו, אתה קודח מחוס, משתעל, לא נוח לך. במחלקת עסקים ישנו זוג אחד בלבד, יש שם מיטה נוחה ותוכל לישון שם רגוע ונינוח יותר".

לאחר הפצרות חוזרות ונשנות הוא נעתר. בדחילו ורחימו הוא נכנס למחלקת עסקים. איש קשיש ונמוך קומה ישב שם, וסמוך אליו רעייתו, הם נראו כבני 70 לפחות.

הם לא היו דתיים בלשון המעטה, אבל ר' ראובן ביקש נפשו לישון ולא לעסוק ביראת השמים של שכניו. הם בירכו אותו "בערב טוב" והוא השיב צרוד "ברוכים תהיו". הוא פתח את הכורסא שנהפכה למיטה בלחיצה

על כפתור צדדי, שלף את אלבומי המוסד שלו והחל לדפדף, תוך דקה או שתיים עיניו נעצמו.

אחרי ארבע שעות הוא פקח עיניו, וניסה להתיישב, ידו השמאלית הונפה לה הצידה והאגודל שלו לחצה בטעות על כפתור הכורסא של שכנו.

"הי ירחם! הכורסא נפתחה בעוצמה, והקשיש שישב עד כה בניחותא צנח לאחור על גבו מופתע וחצי מעולף.

"אוי, איזו בושה", הררה ר' ראובן, "אני בסה"כ אורח חולה במחלקת העסקים ומה עשיתי ליהודי הזה...".

גל של רחמים וחיבה מחד, וצער עמוק מאידך, שטפו את ליבו של ר' ראובן. הוא קם בזריזות ממיטתו ניגש ליהודי עזר לו להתייצב, חיבק אותו בחום רב. אמר "סליחה אחי היקר" ונשק לו בביישנות על מצחו, מתוך רצון לפייסו...

"נישקת אותי במצח?", שאל האישי.

"כן, אני מצטער ומבקש את סליחתך... אנא מחל לי".

"מוחל, מוחל, אבל נישקת אותי במצח? נכון?".

ר' ראובן חיך חיוך רחב, "תראה, אני יהודי שאוהב יהודים, הנה קבל ממני נשיקה שנייה".

רעייתו של האישי זקפה עיניה בתימהון ואמרה: "אני לא מאמינה למראה עיניי, הוא נישק את מוריס...".

ועכשיו קוראים נכבדים לפתרון התעלומה במחלקת העסקים, הנה לפניכם המונולוג של איש העסקים היהודי - האמריקני מוריס (משה) צומבר.

"קוראים לי מוריס צומבר, וזו אשתי שרה, אנחנו תושבי ארה"ב, יש לי שם מפעלים גדולים וחברות שיווק של כלי בית, בגדים, ומתנות. לא זכינו להיפקד בילדים, עצוב, אבל כך - כבוד הרב - רוצים מן השמים, ובכך אדון ראובן, החלטנו אשתי ואני לנסוע לישראל, ולהעניק מההון הרב שלנו לילדים... לבית יתומים. או שנקים מוסד, או שנרחיב... ובכך נזכה לשמח ילדים יהודים, וזה מתוך אהבת ישראל עצומה, ובכך נזכה גם אנו לדור המשך..."

הסתובבנו בארץ במשך שבועיים, ולא נחה דעתנו. לא מצאנו איש כלבנו שנוכל לסמוך עליו שיעשה את החסד הענק הזה... ועכשיו אספר לך משהו שאתה לא תאמין, עלינו למטוס רעייתי ואני, נכנסנו למחלקת עסקים. ואז אמרת לי: "שרה, אני עצוב שלא זכינו לתרום, אבל הנה אני מקבל על עצמי בשבועה, היהודי הראשון שייתן לי נשיקה לו אתן את התרומה, ואמנה אותו כאיש הנאמן עלי שיעלם ילדים יתומים ואומללים".

שרה הנהנה בראשה נדהמת... "כן, כן, כך מוריס אמר כשעלינו למטוס: מי שנישק אותי...".

"האם אתה מוכן רבי ראובן, לקבל על עצמך לפעול למען פרויקט זה?".

הרב ראובן מורגנסקי הסמיק והחוויר חליפות. חוס גופו ירד, והצבע חזר לפניו, הוא הרים מרצפת המטוס את שני האלבומים. וביקש מבני הזוג צימבר לעיין באלבומים. שריקות ההתפעלות של הצימברים ההמומים, הגיעו עד לאוזניו של הקברניט. "אנא נוסעים חביבים במחלקת עסקים, אנא שמרו על שקט... מעולם לא שמעתי שריקות התפעלות כאלה... ממה אתם כל כך מתפעלים?".

למותר לציין שר' ראובן מורגנסקי נחת בניו יורק ומיד עלה על מטוס אל על לישראל, כשציק שמן מאד מאד מאד בכיסו.

פרי קטן אחרי הסיפור - האבידה מתחת לפנס :

יש אנשים שמחפשים את האבידה מתחת לפנס, בעוד שהיא רחוקה משם. ויש כאלה שהאבידה, אפילו אם רחוקה היא, משרכת רגליה עד לפנס כדי שימצאו אותה.

אכן כן, ככל שאנשים מסורים בנפשם למען בניו של רבונו של עולם הם יגלו שהוא מזיז ומניע חצי עולם מעלה מטה, כדי להקל על משימתם של צדיקים שכאלו. וזה בהחלט מעורר שריקות התפעלות. (קובי לוי, "העתונאי")